

७८६

वल्लर अहावहीनभाई विरह.

तथा

अवमयारित्र.

पुढावाह, मुद्रापमान, आलीखान, ईश्वरस,
ईश्वर सान, सारस, मुद्रावा मे० मद्राह
मद्राह व मीरजापूर, गेम्स मद्राह
अहावहीनभाई हासिभभाई
सी. आर्. ई. साहेब.

रमि प्रसिद्ध करनार.

अविशिष्टास पुढासभाई अहावहीनभाई
अमद्रावाह.

अमद्रावाह, मभासने बाहे मी "मद्राह" प्रिन्टींग
प्रसभा सोनीतस नारायदास मीरजापूर हाथी.

संवत् १९७१

अमद्राह

अने १९१४

2019年12月15日

Abstract

205

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૨૮૬

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૫૭૨ ૫૨૫૬૧૧૮૫૭ વિરલ

વિષય ૭ . ૬

તથા
જીવન ચરિત્ર.

કુહો.

- ગિસારે બિસરે નહી, બહાવદીન વજીર;
હડતાયો હિરો હિંદનો, જીસે દીલ દીલગીર. ૧
- “હાય કેમ આ સહેશે, ઉઝેણી રંડાપો”—એ રાહ.
શેખ બહાવદીન હું હાય જીનત ખાસી, (૨)
સોરઠ વજેરેમાં હવી લેદાસીરે. શેખ૦—૨૬૦
- જીસે દીલગીર રાજાઓ નવાખ, હિંદુ ઈસલામ પારસી જનાખ;
દીવાન દરબારી ગૃહસ્થો ગુલાખરે, શેખ૦—૧
મજહૂર મદારલ મદામે, સ્વાખી કામો કીયે કામોકામે;
માન દીયા હિંદુ ઈસ્લામેરે, શેખ૦—૨
બહોત મુદત કીતી વજીર, દેખલાઈ દુનિયાંમે અમીરી;
સુધાર્યો ગઢ જુનો ગીરીરે, શેખ૦—૩
જમિયલ શાહકી જગો સુધારી, મનત બડી કીતી મન ધારી;
ડેહેરી દમામ સાથે સમારી રે. શેખ૦—૪
રૂપારેલ કીયે બારી બારે, ચંદની ચંદરવા જરી ચાદરે;
હોય વણા ફકીરનો ગુન્નરોરે, શેખ૦—૫
સખ તરેહકા બંદોખસ્ત કીયા, જીનકે ખર્ચમેં પેસા દીયા;
સુરલ કીયા જનામે જગ જવારે, શેખ૦—૬
ભિવાય કામો કીયે બડે સ્વાખી; ઇનાયત હુષ મોટી હલ્કાખી.
ખુશ હુવે બાહોશ બાખીરે, શેખ૦—૭

- ૩૨૧ નંબરના શીરે,
 કીયા દીવારી બહારી, માન મર્તબા પાયે હળુરી;
 પ્રસંધા હુધ જગમે પુરીરે, શેખ૦—૯
 હળુર ગયે બડે અસરાશી, રાજ કાજ કીયે બડે કાશી;
 અડચણો હરેક બડી કાપી રે, શેખ૦—૧૦
 હુવે પ્રજા સુખકે હુલાસી. અછી વરી હરેકમે શાખાસી;
 અફસોસ પુરજનો પ્રખાસીરે, શેખ૦—૧૧
 મેલવી મોટી મુખારકબાદી, જોડી જીનકી મીલે ન એકાદી,
 ગયે મર્તબાદાર મરજદીરે, શેખ૦—૧૨
 ખિટીશ સરકારે સુમાન કીયા, સી. આઈ. ઈ. ઇલકાબ દીયા;
 સુકળ કીયા જનામે જગ જીયારે, શેખ૦—૧૩
 સારે માન પાયે સરકારી, ધવલ પદવી ધીમંત ધારી;
 બિમલ કીર્તિ બિશ્વમે બિસ્તારી, શેખ૦—૧૪
 જહાં બિચે ઝલકતા સેતારા, બડા પરાપકાર કરનારા;
 ગયે ગુનીસુ ગુલેહઝારારે, શેખ૦—૧૫
 મશહુર હુવે જો મેઢની માંહે, બાહોશ બડે હુવે શાને;
 મિલા પ્રતાપી રાજકે પરવાનેરે, શેખ૦—૧૬
 પેમાલ કીયે તમામ તોશની, જો કરતેયે હરેકકી હાની;
 જીનકી જહાંમે ન રખી નીશાનીરે, શેખ૦—૧૭
 નામદાર ગયે સુ તુરાની, રસમ જાન નહાર પુરાની;
 ગૃહસ્થ હુવે નહી જો ગુમાનીરે, શેખ૦—૧૮
 મશહુર મહોબતખાનજી જનામે, બડા માન દીમાથા નવાબે;
 જીમે બટે આબર ઇલકાબેરે, શેખ૦—૧૯
 ધીર હુવે બહારખાન બાખી, કામ કીયે જીનુને અબલખી;

ગયે ખુખીદાર અશરણપીર,

જનકે શીખાઈ રહી રાજ નીતી, મામુએ ધરી મન પ્રીતી;

કાઈ ખાતકી રહી ન બીતીરે,

શેખ૦—૨૧

બહાદુર બાબી બહાદુરખાન કહાએ, શોક જનક શાહ શમાએ;

જાસે વજર બડા દુઃખ પાયેરે,

શેખ૦—૨૨

ભોગવી નહી ભૂપે ભર જવાની, અધિક હવી સોરઠકે હાની;

ગયે છોડકે દુનીયા ફાનીરે,

શેખ૦—૨૩

જાસે ગજાન ગમી દીલ છાઈ, સમય સેમે જોઈ દુઃખદાઈ;

જાસ પીછે શાન્તી ન સુહાઈરે,

શેખ૦—૨૪

પીછે ગર્ભમેં જાંઘી ગુજરી, ખુખીદારકી હોનેસે ખવારી;

દુરકીયે કામો દરખારીરે,

શેખ૦—૨૫

બડે કામેલ વજર રાજ કાજે, દીયા ખાન સરકારી સમાજે;

કામો કાઠી કીયે દેશ દાજેરે,

શેખ૦—૨૬

મશહુર કીતી મુઝકામે મદાની, જાગર રેમ જનામે સુજાની;

શુભ હુવે ગૃહસ્થ શુન ખાનીરે,

શેખ૦—૨૭

જડે નાહી જગતી બિચે જોડી, ગયે યશકી ચાદર હોંડી;

સુત સગાંકી પ્રીત સુતોડીરે,

શેખ૦—૨૮

તારીફદાર કીયે સખ કામો, બખાને હિંદુ ઇસ્લામો;

રચીયાં ધરમાદા જીનુને ધામોરે,

શેખ૦—૨૯

શોક જનક શીવલાલ દીલે બારી, આછે હોસે એસે અધિકારી

જાસે અચેચ ખીના ઉચારીરે,

શેખ૦—૩૦

તવારીખે ટાંકવા જેવાં, કામો કીયાં બહુ એવાં;

ખટે માન ધણેરાં દેવાંરે,

શેખ૦—૩૧

પિતા રામસિંહરાવનો કહે છે, એમતીપુર ગામમેં રહે છે;

દુધ સલામ સખદું દેહેરે,

શેખ૦—૩૨

કુમારક રહો ઉસમાન બાઈકી ગાદી, મેલવો મોટી મુખારકબાદી;
વજર જેસે હો કુમાર કર્મબદારે, શેખ૦—૩૩

આજ વજરકા વખા ચલાયા, માન મર્તબા મોટા પાયા;
કવી શીવલાલે મુન ગાપારે, શેખ૦—૩૪

આજ કીમા ચાલાખે ચાલીસા, યશ પાપે બડા દશે દીસા;
મુસ રહો ખલકમે અદર નીશારે, શેખ૦—૩૫

વિરહ સંતાપ.

“થોઠ શગાળશાહ સાધુને સેવે” — એ રાગ.

ઝાંઝી મુદત જુના ગઢની, વડી કીધી વજરાત;
મદારલ મહામ મેદનીમાંહે, પ્રતાપી હવા પ્રખ્યાત;
વજર બહાવદીનબાઈ જેવારે, આજ હશે અનુભવી એવા.
ટેક૦ ઝાંઝી૦ - ૧

જેથી કરીને જવાબ કેરો, સર્વે કરે સંતાપ;
સોરઠવાસી સિવાય સર્વે, અદસોસી કરે અજાપ;
વજર બહાવદીન બાઈ જેવારે, આજ હશે અનુભવી એવા - ૨
સંતાપ કરનાર સદ ગૃહસ્થોનાં, અમર નામ અપાય;

રાજ નવાખો દીવાન કેરાં, લાયક બણી લખાય. વજર૦ ૩
નામદાર નવાખ મહોબતખાનજનાં, બડાં બીબી જે કહેવાય;
લાયક મોટાં લાડલી બીબી, ઉદાર અદસોસ થાય. વજર૦ ૪
સોરઠ સુખા રસુલખાનજના, અદસોસ હોય યુવરાજ,

બહાદુરબાબીશ્રી મહોબતખાનજ, બાહોશ અફઝખાજ. વજર૦ ૫
મુખારક રહો મેદનીમાંહે, સાહબદ વડા સુબાન;

કેળવાએલા કેળવણી પામે, બડા બહાદુર મુદિનીયાન વજર૦ ૬
મહેરખાન મદારલ મહામ કેરા, કાન્તીદાર કુમાર,

ઉસમાનખાનજ હોંશિયાર મોટા, માનકારી મર્તબાદાર. વજર૦ ૭

- * નંબરુ દોલા મુલતાળુલ મુલક, શ્રી ભદ્રસ્થાલી નાનજી જના;
ખેદનનક હવા ખંભાત કેરા, યશ કીરતી જેમની અગળખ વજીર ૦ ૮
નામદાર નવાખ રાધનપુરના, શ્રીમંદમદળલાલુદીન;
ખાલોશખાખી બિસ્મિલ્લાખાનજીકે, શાહ હવા ગમગીન. વજીર ૦ ૯
દીવાન પદે દાના જે કલાવે, દોકટ મંછારામ ભાઈ;
રાજકાજની કુશળતાથી, છટાદાર કીરતિ છાઈ. વજીર ૦ ૧૦
પ્રસિદ્ધ મોટા પાલનપુરના, શેરમહંમદખાનજી નવાખ;
અફસોસ હવા અધિપતી મોટા, જાળુરમાન જવાખ. વજીર ૧૧
તારીફ લાયક તાલેમહંમદખાન, હોંશીયાર મોટા યુવરાજ
અલખેલા ચાવરશુશેનખાનજી, નરદાર હવા નારાજ. વજીર ૦ ૧૨
વડા પ્રસિદ્ધ વાઘસીનોરના, યુવરાજ મોટા હોંશીયાર;
શ્રીજમીયતખાનજી જતાખ જસ્તિ, અફસોસ દીલ ઉદાર વજીર ૦ ૧૩
માન્યકારી માંગરોવ મહિપતી, અફસોસ હવા અપાર;
ખાલોસ નવાખ ખાંટવા કેરા, દલગીર હવા ઉદાર. વજીર ૦ ૧૪
મિરજલાં મહારાઓ ખેંગારજી, જૂપતી બડ વીર;
નારાજ હવા નામદાર કેરા, વડેરા યુનીલાલ વજીર. વજીર ૦ ૧૫
રાયાસતો પ્રસિદ્ધ રાજકોટ કેરા, લાયક લાખાજી રાજ;
મર્તબાદાર મહિપતિ મોટા, નામદાર હવા નારાજ. વજીર ૦ ૧૬
દાના દરખાસ દોલતસિંહજી, અલખેલા યુવરાજ;
દીવાન કવેરભાઈ અમીન અનુભવી, બહાદુર અકલખાન વજીર ૦ ૧૭
જુનાઠમાં જસ્તી જતાં, પ્રાદજ પડ્યો પોકાર;
સોફનો સિંધુ રેલ્યો સોરઠમાં, હાટે પડી હરતાર. વજીર ૦ ૧૮
કચેરીઓ કામદારો કરી, બહુધા હવી સૌ બંધ;
કરલામી મદરેસાને રકુલો, જાણી નિકટ સંબંધ. વજીર ૦ ૧૯
* કોડમીનીરૂટ અનુભવી મોટા, મૃદસ્થ હવા ગમગીન;

વચકારી-૧૨ રાજ્યનો, પ્રતાપી મોટા પ્રવીન. વજ્ર૨૦ ૨૦
 રેવન્યુ કમિશનર રાજ્ય કેરા, રાવ બહાદુર કેશવલાલ;
 મુખ્યારક્ષાદી મેળવી જેમણે, વડા રાજ્યો વિષે વિશાળ. વજ્ર૨૦ ૨૧
 ખાન મુખ્યારક્ષાદી આપવા, મળ્યો હતો ઉદિચ્ય સમાજ
 રાવબહાદુરના પ્રલિકાળ કેરો, દીલમાં આણીશું દાજ. વજ્ર૨૦ ૨૨
 વડા ડાક્ટર વજ્ર૨૦ કેરા, સુરેયા સાહેબ સુખન;
 અક્ષસોસ અમદાવાદ હોસ્પિટલના, બાહોશ બુદ્ધિનીધાન વજ્ર૨૦ ૨૩
 નાયબ દીવાન દરબારીઓ સૌ, દીસે શોકાતુર;
 કામદારો સહુ કચેરીઓ કેરા, ધરિલામી મોટા હજુર વજ્ર૨૦ ૨૪
 સહલાકાર શેખ મદમદ બહાવદાન, હીરો હોવાથી અસ્ત;
 નાગર મંડળ નમ્રજ કેર, સોક જનક હવું સમસ્ત. વજ્ર૨૦ ૨૫
 નામદાર દેશાધ નડીયાદ કેરી, ઘા સાહેબ હવા દીલગીર.
 હરિદાસજીના આત્મજ અક્ષસોસ, બહાદુર બન્નો વીર. વજ્ર૨૦ ૨૬
 તન સુખરામભાઈ મનસુખરામના, અધિક હવા દિદાસ;
 નાના સાહેબ વિહારીદાસના, ખેદ જનક હવા ખાસ. વજ્ર૨૦ ૨૭
 વિગેરે દેશ વિદેશ કેરા, રાજ નવાબો વજ્ર૨૦.
 કન્હ કાઠીયાવાડ સોરઠના, દરબારી હવા દલગીર. વજ્ર૨૦ ૨૮
 રસુલખાનને જુમાખાનનો. વિસર્યો નથી વિયોગ,
 બહાદુરખાનજીનો બહુ કરીને, તેમાં ખુશ બન્યો સંગેષ. વજ્ર૨૦ ૨૯
 સોક જનક હવી સૃષ્ટિમાં, તારીખ ઓગણીશમી શાખાન;
 તેરસે બત્રીસમાં તન તાગ્યું, ગયા મતેબાદર મહાન. વજ્ર૨૦ ૩૦
 રવાબી કામો કરી સેખજી સાહેબ. આવ્યા જીતત મોજર;
 અક્ષય સુખ આપો અલ્લા રસુલ, પાક પરવર દીગાર. વજ્ર૨૦ ૩૧
 બોડી મળે નહિ જગતમાં જેમની, કહે કવી શીવલાલ,
 ખાન મુખ્યારક્ષાદી મેલવી, ગયે બહાદીન બુદ્ધિ વિસાલ. વજ્ર૨૦ ૩૨

શુભ કથન (મનહરજીંદ)

શેખ મહારાજ મહામ, ધવલ રચી સુધામ;
 વજ્રરે લીધો ચિરામ, જન્મ કીર્તિ જારીરે.
 વડી કીધા વજ્રરાત, પુરણ લવા પ્રખ્યાત;
 સોરઠકી શેખજીએ, ઇજત વધારીડે.—
 મહામદયાવાદીન, પ્રતાપી બડે પ્રવીન;
 સખાવનો સારી કરી, વિપતિ વિદારીડે.
 કહે કવી શિવરાજ, કીયે અછે રાજ કાજ;
 બાહોશ અક્ષયજાજ, સુગંધ વિસ્તારીડે.

૧

જીવન ચરિત્ર

ગઝલ-રેકતાના.

“ નિગે તલવાર કાશીરે,”—એરાહ.

મંત્રી પ્રધાનો મન બાવે, વજ્રર બદાવદીન ફેરનાવે; ટેક.
 કાળીજ રાજ કાજમે પુરા, ગયે શેખજી બડા સુરા;
 કીયે કામો બડે કાશી, અસીજખાન અસરાશી. મંત્રી૦ ૧
 સોબાવી સોરઠી ગાદી, પ્રધાન હુવે ન પ્રમાદી;
 સલાહ સખ પુછતે આવે, રાજ કારબારી જાં કલાવે. મંત્રી૦ ૨
 હુવે પ્રજા સુખકે હુસ્લાસી, પરીમલ ખુશખો પ્રકાશી;
 અઝી ફત્લામકી મદરેસા, ખરચે ખ્યારસે પેસા. મંત્રી૦ ૩
 ગમે ગુની ગુનકી ખાની, બસુધા જૈસી જુખાની;
 મિલાયા માન મુખારકખાદી, શાહાકી રશમ સખે સાદી. મંત્રી૦ ૪
 હજુર મે જીનકો હાજે, કીયે કૃપાળુ રાબ કાજે;
 શિવરાજ સોફ જનક બારી, પ્રમા વિસરેનાં ખિસારી. મંત્રી૦ ૫
 અબલ રહો હિસમાનખાન ખ્યારા, વજ્રર સાહેબકા હુલારા;
 વરો બાવા જૈસી બદાદુરી, મોઠાં માન પાઓ હજુરી. મંત્રી૦ ૬

સવૈયા એકત્રીસા.

આ કવિતા તમામ રાગો, રાગણી, લાવણી વીગેરેમાં ગવાય છે.

નરસિંહ મતા ભક્ત હરીના, બુનામઠના રેવારી—એરાહ
 શેખ બહાવદીન પ્રધાન પદે રહી, પરીમલ ખુશખો પ્રકાશી;
 સોરઠ વિગેરે સૃષ્ટિ માંહે, વરી વજરે શાહાબાશી. શેખ૦—૨૬૦
 મશહુર મહોબતખાન વખતથી, રાજકાજ કરવા લાગ્યા;
 તમામ તોફાની હુટારાઓ, ભય પામી સર્વે બાગ્યા. શેખ૦ ૨
 બેશક બહાદુર બહાવદીનબાઈએ, ખરી દર્શાવી આપ ખુદી;
 કાયમ રહો કારભારી દીવાનો, જનાબ કેકી વાત જુદી. શેખ૦ ૩
 કુશળતા મેળવી રાજકાજમાં, શોભાવી સોરઠની ગાદી;
 સરકારને વળી સર્વે રાજમાં, મેળવી મુખારકબાદી. શેખ૦ ૪
 ઉદયભાગી ઉપજ્યા મોયુ, મશહુર ગણાયા માનકારી;
 સલાહ લેવા સર્વે આવે, દાના અમીરો દરબારી. શેખ૦ ૫
 સદાયરણી સાતવડી સારા, નુરદાર બડે નુંરાની;
 રક્ષાખી કામો કર્યાં સર્વથા, ઉદારતા ઉરે આની. શેખ૦ ૬
 પરોપકારી કામો કીધાં, હોસ્પીટલ મદરેસા બંધાવી;
 મુખારક નામ રહ્યું મેદની, દાનાઈ બહુ વિદ્ય દર્શાવી. શેખ૦ ૭
 સહેદાર શુભ પ્રભા પ્રકાશી, સહુકાઈ સારી કીધી-
 સી. આઈ. ઇ. ની સરકારે, પ્રસિદ્ધ મોટી પદવી દીધી. શેખ૦ ૮
 અનુભવી હીરો હડતાયો, ઘણે દરજ્જે ગુણકારી;
 શેખ બહાવદીન હાસમબાઈએ, દુર્ઘટ કામો કર્યાં દરબારી. શેખ૦ ૯
 પિંતા સમસિંહરાવજી કેરો, શિવલાલ કહે શિરનામી;
 બેશક બહાદુર બહાવદીનબાઈની, ખલક બિચેજ પડી ખામી. ૧૦
 હોંશિયાર કુમાર ઉસમાનખાનજી, બહાદુર બહાવદીન જેવા થાળ્યો
 મુખારક રહો મેદની માંહે, ઉજવળ યશો ગવાળ્યો. શેખ૦ ૧૧
સાખી.—મહોબત બહાદુર બહાવદીન, હરિદાસ હોંશિયાર;
 સોરઠ દેશ શોભાવીને, આત્યાં રત્નો ચાર. ૧૨

અપૂર્ણ પત્ર.

જુદાઈ, જુદાઈ, આલીશાન, ફેરબ.
ફેરબ સાન, નામદાર માનખડાદુર ઉસમા
માનદર બહાવદીનસાહ સાહેબ.

જાનદાર છંદ.

ઉસમાનખાન બહે, દોલિમાર કર્મનારી,
મેળવી સુખારકનારી, રેમનને ગાઝમાં.
વહેરો વળે મલાલી, માનાઈ સુરસાલી:
જગમગટ સુવખાલી, કુશળ મોજગરનાં
એકી કમી જગાળને, પ્રથમ વરપણુ મી.
તહે માને વજરનો, દીવ મેળી ગાઝમાં.
હવે હવે સિવસાહ, બારોજી કુશિ, વિરાગ:
માનસી વરીજ સારી, મોરડા સમાજનાં.

જાનદાર ખુદમર.

ગાથા સર્વ સોદાને ખખખ આપવામાં આગે છે કે મોખા -
દીના, કમિયાતના દરેક જાતના દાગીના જનાપનાર આગે ને.
જાતના દાગીનાઓ વિષર એવે એવસે (નકલી કામ) આને કાગિ
કપર મોનાઆય સાહ્યોએસ (વીટી ઉપર આકાર પાડવા) તથા ખી
હરેક જાતના દાગીના ઉપર નકલી કામ જનાપનાર.

એન એવર માણુજીવનદાસ રાણુડોડદાસ.

કેં સમુદર પાસેયેર મહાદેવ પાસે,

ફકાન નં. ૨૭૨—અમદાવાદ.

